

«НАШ АГУЛЬНЫ БЕЛАРУСКІ І ЗА ЯГО НЕ СОРАМНА

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

— Леанід Канстанцінавіч, цягам прынамсі апошняй чвэрці стагоддзя да Магілёўшчыны асабліва ўвага, паколькі ўраджэнец вобласці стаў Прэзідэнтам суверэннай Беларусі. Якія змены адбыліся ў рэгіёне за гэты час, ці ўдаецца адпавядаць такому статусу?

— Што да першай часткі пытання, то тут я не магу цалкам пагадзіцца. Безумоўна, увага існуе — з боку кіраўніка дзяржавы, з боку ўрада. Увага вялікая, але наўрад ці яе больш, чым да іншых рэгіёнаў нашай краіны. Жыхары вобласці ганарацца, што іх зямляк — першы Прэзідэнт Беларусі, і гэта накладвае пэўную адказнасць. Трэба адпавядаць. Нельга, каб малая радзіма беларускага лідара была ў аўтсайдах. Але праблем насамрэч хапае, у прыватнасці, у эканоміцы. Праблемы вырашальныя, і над належным вырашэннем мы працуем.

«Сёлета пачынаем будаўніцтва дубль-трасы, якая звяжа буйны раён Казіміраўку з праспектам Касманаўтаў. Гэтая магістраль вырашыць транспартную праблему вялікай часткі горада».

Калі казаць пра змены за апошнія 25 гадоў, то, пагадзіцеся, цалкам відавочна — наша краіна, і Магілёўская вобласць не выключэнне, зрабілі вялікі крок, а то і некалькі крокаў наперад. Адбыліся каласальныя змены абсалютна ва ўсіх сферах жыцця. Упэўнены, палітычныя падзеі 1994 года сталі адлікам новай гісторыі нашага народа. Беларусы абралі свой уласны шлях развіцця — жыць сваім розумам і сваёй працай. Нагадаю, што мы адзіныя з былых рэспублік СССР не пайшлі на вар'яцкую прыватызацыю, стварылі стабільную эканоміку, захавалі сацыяльна арыентаваную мадэль дзяржавы. Мы пайшлі шляхам эвалюцыі. Самае галоўнае — змяніліся людзі. Беларусы сталі больш прадпрыемальнымі, дысцыплінаванымі, мы пачалі больш паштоўна ставіцца да сваёй зямлі, з пашанай ставімся да гісторыі і будзем уласна будучыню. Можна шмат казаць пра змены ў эканоміцы, грамадстве. Падаецца, што не хопіць месца ў вашай газеце, якую, дарэчы, я рэгулярна чытаю.

— Новы імпульс у развіцці сямі паўднёва-ўсходніх раёнаў Магілёўшчыны павінен быў надаць Указ № 235. Наколькі паспяхова ідзе яго рэалізацыя?

— Гэта вельмі важны дакумент, які павінен быў даць штуршок у развіцці сямі раёнаў — Клімавіцкага, Касцюковіцкага, Краснапольскага, Крычаўскага, Слаўгарадскага, Чэрыкаўскага і Хоцімскага. Нагадаю, указ прадугледжвае значныя льготы для інвестараў, перадумовы для развіцця бізнесу, стварэння новых рабочых месцаў і росту дабрабыту людзей. За чатыры гады ў гэтых раёнах былі створаны 189 новых камерцыйных арганізацый. На но-

вых прадпрыемствах і вытворчасцях працаўладкавана амаль дзве тысячы чалавек. Сярод найбольш буйных праектаў трэба адзначыць завод па вытворчасці цэментнава-стружкавых пліт у Крычаўскім раёне, фотаэлектрычныя станцыі па выпрацоўцы электрычнай энергіі ў Чэрыкаўскім раёне. Беларускі цэментны завод і «Крычаўцэментнашыфер» ажыццявілі буйны праект па мадэрнізацыі вытворчых ліній. Улічваючы, што паўднёва-ўсходні рэгіён вобласці мае ў асноўным сельскагаспадарчую спецыялізацыю, асабліва ўвагу аддаём пытанням развіцця аграрнага сектара. Напрыклад, у Слаўгарадскім раёне зараз завяршаецца будаўніцтва свінагадоўчага комплексу праектнай магутнасцю ў 24 тысячы галоў штогод. Гэта будзе высокатэхналагічнае і канкурэнтаздольнае прадпрыемства, дзякуючы якому Магілёўскі мясакамбінат здолее выйсці на новы ўзровень — істотна павялічыць аб'ёмы вытворчасці і рэнтабельнасць. Акрамя гэтага, у паўднёва-ўсходніх раёнах вобласці актывізавалася будаўніцтва жылля, уведзены ў строй новыя фізкультурна-аздараўленчыя комплексы ў Касцюковічах і Краснаполлі.

Але казаць пра абсалютны поспех дзеяння ўказа зараз, на жаль, не прыходзіцца. Прэферэнцыі, якія мы можам прапанаваць інвестарам у гэтым рэгіёне, не адрозніваюцца і нават саступаюць тым, што прапануюць рэзідэнтам свабодных эканамічных зон. Таму буйныя інвестары аддаюць перавагу абласным цэнтрам і прылеглым да іх раёнам. Для інвестара сёння прывабныя не толькі льготы, але і створаная інфраструктура, доступ да рэсурсных крыніц, у тым ліку і працоўных. Разам з тым мы працягваем работу па стварэнні прывабных умоў для інвеставання ў паўднёва-ўсходні рэгіён і павышэнні ўзроўню і якасці жыцця яго жыхароў.

— Інвестыцыі і новыя рабочыя месцы — прыярытэты кірункі ў развіцці любога грамадства. Як з гэтым на Магілёўшчыне? Ці ахвотна ўкладаюцца грошы і ў якія сферы непасрэдна?

— Сапраўды, як для краіны, так і для Магілёўскай вобласці, у прыватнасці, прыцягненне інвестыцый — адзін з галоўных прыярытэтаў. І тут у рэгіёне назіраецца станоў-

чая дынаміка. Напрыклад, летась на развіццё эканомікі і сацыяльнай сферы Магілёўшчыны з усіх крыніц фінансавання было выдаткавана больш за паўтара мільярда рублёў інвестыцый у асноўны капітал. Ёсць зацікаўленасць і з боку нашых замежных партнёраў. Толькі за першы квартал гэтага года мы прыцягнулі 100 мільёнаў долараў замежных інвестыцый. Лічбы насамрэч неblaгія. Але заўсёды ёсць жаданне, каб яны былі яшчэ вышэйшыя. І перадумовы існуюць. Галоўнае — гэта добры інвестклімат, які створаны ў нашай дзяржаве. Добрай рэкламай Магілёўшчыне служыць ужо дзючыя праекты, якія паспяхова рэалізуюцца. Яны паказваюць прыклад — тут можна рабіць бізнес, сюды трэба ўкладваць грошы. Напрыканцы чэрвеня ў Магілёве прайшоў Міжнародны інвестыцыйны форум «Млын поспеху».

Да нас прыехалі прадстаўнікі бізнес-колаў з 20 краін свету. На форуме мы падпісалі пакет пагадненняў больш чым на 170 мільёнаў долараў. А за іх рэалізацыяй стаіць стварэнне 650 новых рабочых месцаў. Цяпер у вобласці ідзе рэалізацыя некалькіх сур'ёзных інвестпраектаў. Маштабная мадэрнізацыя працягваецца на «Магтэкс» і шклозаводзе ў Ялізаве, узбудняецца цяплічная гаспадарка ў Бабруйску, у Бялыніцкім раёне ідзе стварэнне даволі буйнога аграпрадпрыемства па вытворчасці збожжа і дацкай беконнай свініны. Дарэчы, гэтая ж кампанія плануе пабудавана аналагічнае прадпрыемства і ў Крычаўскім раёне.

— Сельская гаспадарка Магілёўшчыны грунтуецца на развіцці буйнагаспадарчай вытворчасці, стварэнні аграхолдынгаў. З іншага боку — у рэгіёне яшчэ з 1990-х ствараюцца фермерскія гаспадаркі, шэраг з якіх знайшлі сваю нішу і сталі высокарэнтабельнымі прадпрыемствамі. У чым, на ваш погляд, эфектыўная формула развіцця АПК для вобласці?

— У першую чаргу эфектыўнасць залежыць ад выканання тэхналогіі і гаспадарскага пады-

ходу да справы. А залежнасць рэнтабельнасці ад таго, якая форма ўласнасці гаспадаркі — дзяржаўная ці прыватная, — насамрэч прыдуманая. Мы маем шмат прыкладаў, калі калгас працуе вельмі паспяхова і калі фермер ледзьве зводзіць канцы з канцамі. І наадварот. Як гаворыцца, кадры вырашаюць усё.

У пяцігадовай праграме развіцця краіны вызначаны найбольш важныя кірункі развіцця АПК. У тым ліку праз стварэнне холдынгаў — аб'яднанні гаспадарчых суб'ектаў. Такі курс павінен вырашыць асноўныя задачы: павышэнне эфектыўнасці аграрнай вытворчасці і дабрабыту работнікаў. Гэтага можна дасягнуць за кошт прымянення карпаратыўнай сістэмы кіравання, распрацоўкі ўзгодненай фінансавай і вытворчай палітыкі, пераходу да прынцыпова новай сістэмы матывацыі кіраўнікоў і работнікаў прадпрыемстваў па выніках працы. Буйнагаспадарчы гаспадаркі — гэта, у першую чаргу, замкнёны цыкл вытворчасці — ад поля да крамы. Гэта вытворчасць не сыравіны, а гатовай прадукцыі з высокай дабаўленай вартасцю.

У той жа час дзяржава падтрымлівае і фермерскія гаспадаркі. Дапамога аказваецца юрыдычная і фінансавая. Летась са сродкаў бюджэту фермерам было выплачана 400 тысяч рублёў субсідый. Тых, хто жадае працаваць на зямлі, становіцца больш. Цяпер у рэгіёне зарэгістравана амаль паўтысячы фермерскіх гаспадарак. Але аддача пакуль не ўражае. Доля фермераў у агульным аб'ёме вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі ўсяго 2,3 працэнта. Лічба нязначная. Але і ў гэтым сектары ёсць свае лідары, якія сталі арыенцірамі для іншых. Узяць, напрыклад, фермерскую гаспадарку «Дыяна» ў Шклоўскім раёне, якая спецыялізуецца на вырошчванні бульбы. Рэкордная ўраджайнасць, сучасныя сховішчы і тэхніка, годны заробак работнікаў... Большасць прадукцыі ідзе на экспарт. Гаспадарка зарабляе валюту. Там працуе вельмі пісьменны і вопытны кіраўнік Уладзімір Маліноўскі. Гэта зноў пацвярджае меркаванне, што гаспадарскі падыход — ключавы фактар поспеху.

— Адзін з флагманаў сельскагаспадарчай адукацыі ў краіне — Беларуская сельскагаспадарчая

акадэмія, гэта насамрэч і буйны навукова-практычны цэнтр. Наколькі дзейсна яна дапамагае АПК у плане кадраў і ўкаранення найноўшых напрацовак? Як развіваецца альма-матар Прэзідэнта — Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт? І ўвогуле, наколькі апэратыўна і якасна рэагуюць адукацыйныя ўстановы вобласці на патрэбу дзяржавы ў неабходных спецыялістах?

— Маштабнае пытанне, але паспрабую адказаць каротка і ёміста. Калі гаворым пра Горацкую сельскагаспадарчую акадэмію, то безумоўна, гэта флагман у падрыхтоўцы кадраў для АПК. Штогод акадэмія выпускае больш за 2000 высокакваліфікаваных спецыялістаў. Выпускнікі БДСГА складаюць аснову кадравага забеспячэння сельскай гаспадаркі краіны. Сёння акадэмія — гэта навуковы цэнтр з шырока развітой інфраструктурай і сучаснай матэрыяльна-тэхнічнай базай. Горацкія вучоныя рэгулярна праводзяць навучальныя семінары, даследаванні і маніторынгі ў гаспадарках, даюць аграрыям каштоўныя рэкамендацыі, распрацоўваюць інавацыйныя тэхналогіі для земляробства і жывёлагадоўлі. Напрыклад, распрацаваная ў акадэміі праграма «Канструктар рацыёнаў кармлення» ўжо ўстаноўлена больш чым у 100 гаспадарках краіны. Яна прызначана для выбару аптымальнай камбінацыі кармоў і дабавак для буйной рагатай жывёлы. У аснове праграмы — інтэлектуальная матэматычная працэдура аптымізацыі, якая ўлічвае вагу, узрост, стан здароўя

«Калі казаць пра змены за апошнія 25 гадоў, то, пагадзіцеся, цалкам відавочна — наша краіна, і Магілёўская вобласць не выключэнне, зрабіла вялікі крок, а то і некалькі крокаў наперад. Адбыліся каласальныя змены абсалютна ва ўсіх сферах жыцця. Упэўнены, палітычныя падзеі 1994 года сталі адлікам новай гісторыі нашага народа. Беларусы абралі свой уласны шлях развіцця — жыць сваім розумам і сваёй працай».

